

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 247 (9249)

TRST, petek, 24. oktobra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebui, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

V INTERVJUJIH NEKEMU FRANCOSKEMU TEDNIKU

Berlinguer in De Martino o zgodovinskem kompromisu

Seja vodstva KPI - Saragat predlagal sklicanje izrednega kongresa PSDI - Vsedržavni kongres PLI bo februarja v Rimu - Sestanek tajništva PSI

RIM, 23. — Pomen volitev 15. junija, zgodovinski kompromis in predlog portugalskega socialističnega voditelja Soaresa o srečanju med zastopniki komunističnih in socialističnih strank Italije, Španije, Francije in Portugalske so glavni argumenti, ki jih obravnava tajnika KPI Berlinguer in PSI De Martino v intervjujih francoskemu socialističnemu tedniku »L'Unité«.

Volitev 15. junija — pravi Berlinguer — so zadale smrtni udarec vsa-

tino pa dodaja, da bi morali na tem srečanju obravnavati tudi vprašanje specifične vloge socialističnih strank za zajamčenje spoštovanja demokratičnih svobod pri prehodu k socialistični družbi.

Danes beležimo medtem zelo intenzivno delovanje skoraj vseh italijanskih političnih strank. Vodstvo KPI je danes poslušalo poročilo sen. Chiaromonteja o političnem položaju in informacijo posl. Pajetta o pripravah evropske konference komunističnih in delavskih partij. Vodstvo je odobrilo linijo, ki jo je zastopala delegacija KPI na nedavnem srečanju v Berlinu ter je imenovala komisijo za mednarodno politiko, ki jo bo vodil Pajetta in v kateri so tudi Berlinguer, Amendola, Vecchiotti, Cardia, Calamandrei, Segre in Rubbi. Vodstvo je tudi odobrilo dnevni red zasedanja centralnega komiteja, ki se bo začelo v ponedeljek, 27. oktobra. Najprej bo Chiaromonte poročal o »apud« in boju komunistov za sodelovanje vseh demokratičnih in ljudskih sil za premagovanje krize, medtem ko bo Pajetta nato poročal o pripravah konference evropskih komunističnih partij.

Danes se je sestalo tudi vodstvo PSDI: tajnik Tanassi je v svojem uvodnem poročilu podal negativno sliko političnega položaja ter med drugim očitil krščanski demokrati, da še ni pojasnila svojega stališča ter da v njeni sredi vlada popolna zmeda. Socialiste pa je obtožil, da niso sposobni reševati problema resnične avtonomije od KPI, ki jo je po njegovem mnenju mogoče doseči z zavzetostjo med vsemi socialističnimi in laičnimi demokratičnimi silami. Glede stališča PSDI do vlade je Tanassi dejal, da je sedanja vladna večina izredno šibka, da pa socialdemokrati počejo sprejeti odgovornost za odprto krizo, ki bi jo bilo dokaj težko rešiti. Tanassi je tudi povedal, da se je pred kratkim sestel s tajnikom PSI De Martino, s katerim je razpravljal o političnem položaju.

V razpravo je prvi posegel predsednik PSDI in bivši predsednik republike Saragat, ki je očitil Tanassiju, da ni zadostno poglobil problemov, ki jih odpira močno uveljavljanje komunistov v Italiji. Po Saragatovem mnenju ni mogoče prezirati stališč in dejanj neke stranke, ki predstavlja eno tretjino italijanskih volivcev. Bivši predsednik republike je tudi ugovarjal, da je socialdemokratska stranka izgubila na ugledu, ter predlagal, naj bi sklicali izredni kongres PSDI, ki naj bi bil se pred kongresoma socialistične stranke in krščanske demokracije. Skoraj vsa razprava se je nato osredotočila prav na vprašanje sklicanja izrednega kongresa; levčarska struja v stranki je podprla Saragatov predlog, proti pa se je izrekla Tanassijeva vodilna skupina.

Danes se je sestalo tudi vodstvo PLI, ki je sklenilo, da bo vsedrži-

ni kongres stranke v Rimu od 24. do 28. februarja prihodnjega leta. Na današnji seji so tudi imenovali Compassa za namestnika tajnika, medtem ko so predsedniku stranke Malagodiju poverili nalogo, da nadaljuje stike z levčarsko opozicijsko strujo, ki ni zastopana v vodstvu liberalne stranke.

Tajništvo PSI pa je pod predstvom tajnika De Martino preučilo nekatera vprašanja v zvezi s potekom prihodnjega strankinega kongresa. Napovedali so, da se bo kmalu sestalo strankino vodstvo, da bi preučilo politični in sindikalni položaj v Italiji. Glede srečanja s socialdemokratskim tajnikom, o katerem je sam Tanassi poročal na seji vodstva PSDI, pa je De Martino časnikiarjem pojasnil, da je šlo zgolj za »vključnostno srečanje«.

Na seji tajništva PSI, kot je povedal posl. Mosca v pogovoru s časnikarji, so govorili tudi o odnosu do vlade, prišli pa so do zaključka, da prepušajo poglobljeno razpravo tega problema strankinemu vodstvu.

PORTUGALSKI PREDSEDNIK NA URADNEM OBISKU V JUGOSLAVIJI

V pogovorih Tito-Gomes poudarjena potreba po enotnosti portugalskih naprednih sil

Predsednika sta se pogovarjala tudi o rezultatih helsinške konference ter o položaju v Angoli - Danes nadaljevanje pogovorov

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Portugalski predsednik Francisco Da Costa Gomes je z ženo in spremstvom, v katerem so zunanji ministri Melo Antunes, člana revolucionarnega sveta brigadnih gen. Pezarat Correia in kap. Sousa e Castro ter drugi portugalski predstavniki, danes ob 11. uri dopotoval s posebnim letalom iz Rima v Beograd, na tridnevni uradni obisk v Jugoslavijo. Predsednik Tito ga je sprejel in pozdravil nekaj pred polnočjo pred svojo uradno rezidenco »Beli dvor« na Dedinju, kjer so mu nato priredili slovesen sprejem z vsemi državničnimi častmi.

Popoldne je Gomes položil venec na grob neznanega junaka na Avali, proti večeru pa so se v »Belen dvoru« začeli uradni jugoslovansko-portugalski pogovori.

V izčrpnih izmenjavah mnenj, ki je trajala dobri dve uri, so najprej pred predsednikom Tito in Gomesa sodelovali podpredsednik predsedstva SFRJ Vladimir Bakarić, predsednik zvezne izvršne sveta Džemal Bijedić, zvezni tajnik za zuna-

nje zadeve Miloš Minić in zunanji ministri Melo Antunes, nato pa so se jim pridružili še ostali člani delegacije.

Predsednika Tito in Gomes sta se obvestila o notranjem razvoju v dveh državah. Portugalski predsednik je ob tem spregovoril o naporu za utrjevanje naprednih dosežkov revolucije, medtem ko je predsednik Tito poudaril potrebo po enotnosti portugalskih naprednih sil in po usklajevanju stališč do temeljnih ciljev revolucije in do utrjevanja neodvisnosti, posebej pa je naglasil vlogo, ki jo ima pri tem gibanje oboroženih sil.

Predsednika sta se obvestila tudi o zunanje-politični dejavnosti svojih držav in izmenjavala mnenja o rezultatih evropske konference o varnosti in sodelovanju ter prvih pozitivnih gibanjih, ki jih je spodbudilo srečanje. Mednje je predsednik Tito uvrstil tudi dogovore, ki sta jih doslej vladji Jugoslavije in Italije o dokončni ureditvi mejnih in drugih vprašanj.

Portugalski predsednik Francisco Da Costa Gomes je govoril tudi o trdni odločenosti Portugalske za dokončno izvedbo dekolonizacije. V središču pozornosti se je pri tem našel položaj v Angoli. Spregovorili so o naporih za mirno rešitev problemov in o potrebi po sporazumu med osvobodilnimi gibanji, da temeljni cilj neodvisnosti ne bi postal vprašljiv. Obe strani sta naglasili potrebo, da angolska osvobodilna gibanja sama najdejo dovolj moči za rešitev problemov in preprečijo vmešavanje od zunaj.

Zvečer je predsednik Tito priredil svojemu gostu slovesno večerjo, na kateri sta državljani izmenjavala zdravice ter v njih spregovorila o uspešnem razvoju jugoslovanske - portugalskih odnosov in sodelovanja ter o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Uradni jugoslovansko - portugalski pogovori na najvišji in na drugih ravneh se bodo nadaljevali jutri, v soboto pa bo Gomes odpravil iz Beograda na Reko in nato popoldne končal svoj prvi uradni obisk v Jugoslaviji.

V. B.

Trenja v Portugalski med komunisti in socialisti

LIZBONA, 23. — Napetost v Lizbonu, kjer pričakujejo veliko enotno in revolucionarno manifestacijo, ki je napovedana za danes zvečer, je sedaj v vrsti pobud, ki jih je revolucionarna levica sprejela proti še zlasti začasni vladi in proti domnevni obratu na desno v portugalski politiki.

S tem v zvezi je portugalska socialistična stranka v komunikaciji, ki ga je izdala tajništvo, ostro obsojila to pobudo, češ da sodi v okvir prizadevanj, da bi strmoglavili vladno admiralstvo Azevedo in povzročili preobrnitev v svetu revolucije. Socialisti trdijo, da trenutno ni mogoče sestaviti vlade, ki bi bila bolj levo usmerjena od sedanje. Morebitna vlada Goncalves - Cunha -

Do Corno ne bi uživala podpore ljudstva. Socialistični komunikati obtožuje nato komunistično partijo, da je dala pobudo za manifestacijo, ne da bi odobrila pristala nanjo. V nadaljevanju obtožujejo socialisti portugalsko KP, da deluje proti vladni in proti gibanju oboroženih sil ter proti svetu revolucije, kar je še toliko bolj hudo, ker komunisti sodelujejo v šesti začasni vladi in jo uradno podpirajo, kot uradno podpirajo prizadevanja gibanja oboroženih sil za vzpostavitev pluralističnega socializma. V zaključku trdijo, da ima današnji slihod protirevolucionaren značaj ter pripisujejo vso odgovornost komunistični partiji.

V pogovoru s časnikarji je načelnik generalnega štaba vojske general Fabio poudaril potrebo po sporazumu med socialistično stranko in komunistično partijo ter po okrepitevi gibanja oboroženih sil, ki mora, ob podpori ljudskih množic, odločno prispevati k zgraditvi socializma. Prevladuje mnenje, da je s tem intervjujem Fabio hotel izraziti svojo podporo Azevedovi vladi pred svojim odhodom na obisk v Zahodno Nemčijo.

Bivši predsednik portugalske vlade general Vasco Goncalves je bil imenovan za načelnika inštituta za visoke študije o obrambi Portugalske. Septembra je pod pritiskom zmernih častnikov gibanja oboroženih sil moral odstopiti s položaja predsednika vlade.

Srečanje vlada-sindikati o uslužbencih monopolov

RIM, 23. — Minister za reforme javne uprave Cossiga se je danes sestel z delegacijo federacije CGIL, CISL in UIL, s katero je razpravljal o problemih uslužbencev državnih monopolov v okviru načelnih sporazumov, ki so ga vlada in sindikati dosegli 16. oktobra.

RIM, 23. — V Aricci blizu Rima se je danes končalo zasedanje javnega sveta CGIL, Soglasno so odobrili dokument, katerega besedilo bodo objavili jutri.

Ob koncu referata, v katerem je predsednik zvezne konference SZDLJ Dušan Petrović - Šane opozoril na glavne politične probleme ter poglavite smeri delovanja socialistične zveze in družbe v celoti, je navedel naloge, za katere se bodo v prihodnjem obdobju še bolj odločno borili. Pri tem je najprej omenil uresničevanje ustave in sklepov desetega partijskega kongresa, zlasti pa nadaljnje izgrajevanje samoupravnih odnosov; neodtujljivo pravico delovnih ljudi, da odločajo o svojem dohodku; popolno samostojnost in enakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ter njihovo bratstvo in enotnost; uresničevanje stabilizacijske politike na podlagi samoupravljanja in visoke storilnosti; izvajanje dogovorjene razvojne politike; krepitev splošnega ljudskega odpora ter družbene samozadovoljstva in nadaljnje uveljavljanje politike nevtrnosti in vlovanja v izgrajevanju novih odnosov v svetu.

V razpravi na današnji seji zvezne konference SZDLJ so udeleženci iz vse države podprli ugotovitve in predlagane naloge iz uvodnega referata predsednika Dušana Petrovića.

VLADO BARABAŠ

RIM, 23. — Predsednik republike Leone je sprejel na Kvirinalu na poslovilnem obisku predsednika ustanovnega sodišča prof. Francesca Paola Bonifaccia.

DANES

hodnjega leta v Rimu. Končno je tajništvo PSI razpravljalo o načinu poteka prihodnjega strankinega kongresa.

Portugalski predsednik Costa Gomes je dopotoval na uradni obisk v Jugoslavijo ter se začel politične pogovore s predsednikom Titom. Pogovori se bodo nadaljevali danes.

V Beogradu je bila večerja seji zvezne konference SZDLJ, na kateri je podal uvodno poročilo

sedu socialistične stranke deželni (PSDK), Barnaba (PRI), Tramer (PSDI), Stoka (Slovenska skupnost) in De Agostini (Furlanski gibanje). Na seji: tajniki različnih strank med sestankom.

Dušan Petrović - Šane. Večji del svojega poročila je Petrović posvetil sovražni in protisamoupravni dejavnosti tako v Jugoslaviji, kot v tujini. Omenil je tudi nedavni sporazum z Italijo in dejal, da Jugoslavija z poslednjim uresničevanjem načela enakopravnosti narodov in narodnosti neposredno prispeva k razvijanju dobrih sosedskih odnosov.

Švedska akademika znanosti in umetnosti je podelila italijanskemu pesniku Eugenu Montaleju Nobelovo nagrado za literaturo. Montale je že peti italijanski literat, ki je dobil to mednarodno odličje. Prejeli njim so bili tega priizrednega delničarji Carducci, Delledda, Pirandello in Quasimodo.

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

VLADO BARABAŠ

TRŽAŠKI DNEVNIK

NA POBUDO DEŽELNEGA VODSTVA PSI

POLITIČNO VAŽEN RAZGOVOR SEDMIM DEŽELNIH TAJNIKOV LAIČNIH STRANK

Ob pozni uri doseženo skupno stališče laičnih strank

Sinoči ob 19. uri so se na sedežu PSI v Trstu sestali, na vabilo deželne tajnika PSI Tringaleja, deželni tajniki vseh laičnih strank - ustavnega loka. Prisotni so bili Bianchi (PSDI), Cuffaro (KPD), Trauner (PLI), Barnaba (PRD), Štoka (SS) in De Agostini (Furlansko gibanje).

Vendar pa je že samo dejstvo, da so se sestali deželni tajniki vseh laičnih strank, značilno in politično zelo važno, saj manjka na sestanku deželne pomena samo KD, ki je takšen razgovor zavrnila, ker ne pristaja na »skupščinska« reševanja vprašanj in vztraja na strogem ločenju med večino in opozicijo. Deželno vodstvo KD zagovarja torej stališče, ki nasprotuje položaju v sklopu vseh deželnih uravnilnic, v katerih so v raznih oblikah z dosegi širše sodelovanje vseh sil ustavnega loka tako z neposrednim sodelovanjem v odboru, ali pa s posrednim posvetovanjem. Bistvo vprašanja pa je v vseh primerih razlizev osnovne odločanja in s tem tudi prekinitev obstoječega sistema oblasti, ki je dobil monopolne in, pogosto, sektorske oblike.

Sestanek se je zaključil okrog polnoči. V sprejeti resoluciji so soglasno poudarili resnost gospodarske krize in nujnost takojšnjih posegov, ki jih je treba uresničiti tudi na deželni ravni. V tem smislu priznavajo nujnost novega načina vodenja v deželi, ki naj uresniči mobilizacijo vseh razpoložljivih sil in bogastev Furlanije-Juljske krajine. Deželni tajniki soglasno odklanjajo vsako diskriminacijo in odnos med političnimi silami ustavnega loka, čeprav priznavajo, da obstaja med njimi tudi globoke razlike.

S tem v zvezi so z obžalovanjem ugotovili na tem sestanku odsotnost KD, ki se je na ta način sama izločila iz pomembnega sočasnja in s tem poudarila pomanjkanje važnega sogovornika.

Po sinodnem sestanku se bo politična debata nadaljevala. Deželno vodstvo PSI bo v torek sklepalo, če je še umestno sodelovanje socialistov v deželnem odboru, ali če je treba tudi formalno sprostiti krizo. Sinočni stališče brez demokratičnega skoro dokončno odgovarja na zastavljeno vprašanje in je zelo verjetno, da se bodo socialisti umaknili, vsaj do kongresa, iz neposredne uprave dežele.

SINOČI V DOLINI

Občinski svet soglašal s sporazumom o meji

Na sinočnjem zasedanju dolinskega občinskega sveta so v prvem delu seje obravnavali razna pismena in ustna vprašanja glede problemov v občini. Sledila je točka o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo glede dokončne ureditve meje. Načelniki skupin so pripravili skupno resolucijo, ki je bila tudi soglasno sprejeta. Samo zavedna in živa narodna

ZAKLADNI MINISTRE SE UPIRA PLAČEVANJU ODŠKODNIN

KPI obsoja vladno stališče o reformi vojaških služnosti

Svetovalska skupina KPI zahteva srečanje deželne delegacije s komisijo za vojaška vprašanja pri poslanski zbornici

V zvezi z najavljeno reformo vojaških služnosti je svetovalska skupina KPI v deželnem svetu naslovila na predsednika deželne sveta Pittonja pismo, ki se nanaša na zaključke zadnje seje poslanske komisije za obrambo. Na tej seji je predstavnik vlade sporočil, da za izdani minister, v nasprotju z dosedanjimi dogovori, ni pristal na izplačevanje odškodnine občanom, ki jih okušujejo vojaške služnosti.

Svetovalska skupina KPI ugotavlja, da se vladni organi s takšnim zadržanjem izmikajo obvezam, ki so bile sprejete tudi na enoten pristop k deželi ter na posredovanje predsednikov deželne sveta in odbora pri ožjem odboru poslanske komisije. Dežela je namreč sprejela enotno resolucijo, ki so jo odobrile vse stranke ustavnega loka. V resoluciji je bilo med drugim rečeno, da je treba reformo izvesti v duhu državne solidarnosti s krajevnimi in obsejnimi skupnostmi, ki jih okušujejo vojaške omejitve.

Zaradi zaskrbljujočih vestí o ne-pojmljivem stališču zakladnega ministra, ki ne upošteva predlogov deželnih uprav in žali upravičene zahteve izvoljenih organov, ki ščitijo splošno koristi prizadetega prebivalstva, je komunistična svetovalska skupina v deželnem svetu mnenja, da mora deželni svet, ki se je doslej odločil svoje stališče ter uresničiti sklepe, ki jih je sprejel v omenjeni resoluciji v preteklem juliju.

V svojem pismu svetovalska skupina KPI predlaga, da bi se delegacija deželne sveta čimprej sestala s poslansko komisijo za obrambo ter z načelniki skupin v poslanski zbornici. KPI obenem zagotavlja svojo pripravljenost za takojšnje sporazumne operativne posege v tem pogledu. Pismo zaključuje z željo, da bi bil na omenjenih srečanjih prisotni tudi predstavniki drugih dežel, ki so posebno prizadete zaradi vojaških služnosti, kot so Sardinija, Venetija in Tridintinsko.

skupnost bo lahko plemenitila in odkrivala nove možnosti povezovanja med italijanskim in narodi Jugoslavije, pravi med drugim resolucija, ki nadalje poudarja, da naj se pokaže dokaz dobre volje in prijateljstva v jasnem priznanju pravic in globalne zaštite slovenski narodnosti skupnosti.

O poteku se občinskega sveta bomo podrobneje še poročali.

V. L.

Predstavnstvo Zveze malih podjetnikov pri odborniku Stopperju

Deželni odbornik za industrijo in trgovino Stopper je včeraj sprejel na sedežu odborništvu predstavnstvo zveze male in srednje industrije, ki jo je vodil predsednik prof. Florit.

Predstavniki zveze so odborniku

oralisi težave, s katerimi se srečujejo tržaški mali in srednji podjetniki in ki izvirajo v prvi vrsti iz splošne gospodarske krize. Dotaknili so se predvsem raznih problemov kovinarskega in gradbenega sektorja ter obenem izrazili željo, da bi bila manjša podjetja v bodoče bolj zastopana na raznih velesojih, na katerih nastopa naša dežela. Omenili so tudi težave, ki nastajajo zaradi prepočasne izplačevanja naročil malim podjetjem s strani javnih ustanov in večjih podjetij z državo udeležbo.

Glede kovinarskega sektorja so zastopniki zveze izrazili upanje, da bi se s prenosno in ovrednotenjem ladijarske naše dežele moglo izboljšati tudi položaj malih podjetij.

Odbornik Stopper je orisal stališče dežele glede obravnavanja problemov ter zagotovil pripravljenost odbornstva, da bo upoštevalo potrebe in zahteve malih in srednjih podjetnikov ter podprlo morebitne pobude, ki bi bile v splošno korist deželnega gospodarstva.

STAVKA V ZNAK SOLIDARNOSTI Z DELAVCI SAIFAC

Delavci odklanjajo politiko krčenja delovne sile v Trstu

Zborovanje pred zasedeno tovarno kovinskih vrat Danes poldnevna stavka gradbincev

V znak solidarnosti z delavci, ki več kot en mesec zasedeno tovarno SAIFAC ter obenem v znak protesta zaradi neobčutljivosti oblasti za čedalje resnejšo gospodarsko krizo v Trstu, kjer se odpusti množijo iz dneva v dan, pa čeprav »ko kapljica«, so tržaški kovinjarji včeraj popoldne stavkali dve uri. V bolj oddaljenih tovarnah so se nato stavkajoči zbrali na notranjih zborovanjih, medtem ko so delavci industrijske cone šli v sprejeto pred zasedeno tovarno, kjer je bilo enotno zborovanje. Po solidarnostnih izjavah predstavnikov študentov in osebja svetovalskega zdravstvenega kolektiva, je zbranim spregovoril član zasedbenega odbora SAIFAC Carlo Roman. Orisal je perspektive tovarne, ki jo lastniki zapirajo brez stvarnih razlogov, medtem ko imajo v predalu še kupe naročil. Za njim je, v imenu kovinarske federacije CGIL, CISL in UIL, spregovoril sindikalist Di Turo. Primer SAIFAC je povezal s sorodnimi pojavi odpušcanja delavcev ali krčenja urnikov v drugih tržaških obratih. Naglasil je, da delavsko gibanje ne more v teh pogojih umirjeno trpeti na skorajšnje nastope za novo delovno pogodbo. Ni torej naključje, če sindikalno gibanje postavlja v osrednje vprašanje zaposlenosti in investicij, ki naj omogočijo tudi nezaposleni mladini delovne pogoje.

Na zborovanju so tudi poudarili, da morajo javne uprave spremeniti dosedajšnjo politiko razpršenih investicij, ki so v industrijsko cono pripeljele le kopico manjših podjetij, medtem ko Trst potrebuje »vodilnih industrijskih pobud«. Politiko pripetkov in olajšav morata dežela in sklad za Trst uskladiati z resno politiko gospodarskega načrtovanja tudi na tem področju, sicer se bodo ponavljali primeri, kot je vztrajna kriza miljskih ladijarskih.

Sindikalna kronika beleži tudi mobilizacijo gradbincev, ki bodo s posebnim večernim vlakom odpotovali na enotno manifestacijo v Rim. Gradbinci iz naše dežele vedo, kaj pomeni kriza, ki se šele sedaj kaže v vsej svoji ostrini, ko so podjetja izpolnila načrte gradenj in sedaj na veliko odpušča zaposlene. Politika javnih del, predvsem gradnje šol, bolnišnic, vrtcev, urejanja zelenih površin in podobno, pa bi v tem primeru bila edina rešitev in možen ventil pred izhodom iz krize. To poudarjajo sindikalisti ob odhodu na demonstracijo v Rim.

V znak podpore stališču vsedravnih sindikalnih vodstev bodo tržaški gradbinci izvedli danes ob poldne dalje poldnevno stavko, ki bo zajela tudi mizarje, tesarje, pleškarje in osebe tovarne cementa.

V OKVIRU KONGRESA

Razprave o možnostih izhoda iz krize zdravstva v Italiji

«Če smo leta 1971 potrebovali 5 dni za analize in pregled bolnika v bolnišnici, potrebujemo danes trikrat več časa.» To je ena izmed ugotovitev med razpravami v okviru X. vsedravnega kongresa Zdrženja bolniških asistentov, ki se je včeraj nadaljeval v našem mestu. Dodajmo temu še pomanjkanje sodelovanja med različnimi bolnišnicami, predvsem med tistimi z juga in s severa, veliko povprečje po novih prostorih za bolnike, ki se morajo zadovoljiti s posteljo na hodniku ter vse višje cene za zdravljenje, pa imamo pred očmi jasen prikaz hude krize, ki že dalj časa tare javno zdravstvo v Italiji.

Sicer pa je bil včerajšnji dan posvečen razpravam o možnostih izhoda iz takega perečnega stanja, predvsem v luči nove zdravstvene reforme. To je namreč bistveni namen kongresa, ki skuša poleg analize stanja, niti nudi tudi otipljive predloge za prihodnost. Treba je zaključiti novo pot dela v bolnišnicah, premostiti okrnjenost struktur, spodbuditi skupniško in meddisciplinarno delo ter omogočiti demokratične izbire. V glavnih obrisih je to pot začrtal pro-

POMEMBNA MANIFESTACIJA ZA SVOBODNO ŠPANIJO

R. Alberti in M. Leonova častna miljska meščana

Po nagovoru župana je častna gosta pozdravil v slovenščini Kiljan Ferluga - Slikarska razstava Albertijevih del

V okviru proslavljanja 30-letnice osvoboditve in vsesplošne akcije proti frankističnemu režimu in terorju v Španiji je bila včeraj v Miljah zelo pomembna manifestacija, ki je združila vse demokratične in antifasistične sile. Po otvoritvi slikarske razstave, katere izkupiček je namenjen za materialno in moralno pomoč španskemu ljudstvu v boju za svobodo, so namreč včeraj podelili častno miljsko meščanstvo dvema izmed najuglednejših španskih antifasističnih umetnikov in pesnikov Rafaelu Albertiju in njegovi ženi, pisateljici Marii Teresii Leon. Ob sodelovanju Marije Leon. Ob tej priložnosti je miljska občina tudi podelila diplome preživelim španskim borcev in svojcem iz miljske občine.

Po kratkem srečanju in razgovoru z občinskim svetom sta častna meščana v spremstvu župana in odbornikov prišla nekoliko po 20. uri v občinsko telovadnico, ki je bila že polna občinstva. Topel aplavz občinstva, med katerimi so bili predstavniki civilne in vojaške lasti ter mladine, ju je pozdravil ob prihodu in ob podelitvi častnih

diplom. Župan Gastone Millo je po kratkem nagovoru poudaril, da je to prva podelitev častnega meščanstva Milj in da je miljska občina, ki ima bogato antifasistično tradicijo, počaščena z obiskom tako uglednih španskih borcev. Na kratko je orisal življenje in lik obeh nover, za materialno in moralno pomoč španskemu ljudstvu v boju za svobodo, so namreč včeraj podelili častno miljsko meščanstvo dvema izmed najuglednejših španskih antifasističnih umetnikov in pesnikov Rafaelu Albertiju in njegovi ženi, pisateljici Marii Teresii Leon. Ob sodelovanju Marije Leon. Ob tej priložnosti je miljska občina tudi podelila diplome preživelim španskim borcev in svojcem iz miljske občine.

Po kratkem srečanju in razgovoru z občinskim svetom sta častna meščana v spremstvu župana in odbornikov prišla nekoliko po 20. uri v občinsko telovadnico, ki je bila že polna občinstva. Topel aplavz občinstva, med katerimi so bili predstavniki civilne in vojaške lasti ter mladine, ju je pozdravil ob prihodu in ob podelitvi častnih

Kot bivša španska borca sta prešla diplomo Gianpaolo Vallon in Vittorio Vidali. Diplome so podelili tudi svojem padli Francesca Depangherja, Giuseppea Robbe, Bruna Micorja, Remigia Apostolija in Nicolo Kolarica.

Ob bridki resnici, da je v današnji demokratični Evropi še prisoten črn madež Francovega fašističnega režima, je miljski župan Millo v prisotnosti številnih ljubiteljev likovne umetnosti včeraj pozno popoldne odprl razstavo del Zdrženja likovne umetnosti Rafaela Albertija, pri čemer je izrazil željo in upanje, da bo španski slikar in pesnik, tako kot v svojem španskem človeku, tudi v borbovnosti razstavljal svoja grafična dela v Miljah.

V Trstu se danes zaključuje teden solidarnosti s španskim ljudstvom, katerega pobudnika sta bila Odbor za svobodno Španijo ter Zdrženje italijanskih antifasističnih prostovoljcev v Španiji. Danes bodo zaprli razstavo »Slikarji za Španijo«, katere se je udeležilo nad 100 umetnikov in katero bodo priredili tudi v mnogih drugih mestih v deželi in izven nje. V kinodvorani Verdi v Miljah pa bodo ob 20.30 urah zadnje delo iz ciklusa profifrankističnih filmov »E venne il giorno della vendetta«.

Prvo mednarodno srečanje o mladinski literaturi

V Trstu se je včeraj pričelo 1. mednarodno srečanje o mladinski literaturi »Ora del Racconto«. V tem okviru so v dvorani O. U. Rosorio odprli razstavo mladinskih knjig »torijev iz naše dežele. Razstavo so priredili Ljudska knjižnica, Mestna knjižnica, knjižnica tržaškega seminarja ter »Ora del Racconto«.

Pomen mednarodnega srečanja, ki se bo nadaljevalo tudi danes, je prikazal dr. Tullio Bressan, ki je govoril med otvoritvijo v Časnikarskem krožku.

VČERAJ POPOLDNE V POŠTNEM URADU V ULICI BARBARIGA

ROPAR SI JE PRISVOJIL 700 TISOČ LIR PREZRL PA JE VSOTO 11 MILIJONOV

Karabinjerji izdelali, na podlagi pričevanj, »fotokit« roparja

Včeraj v zgodnjih popoldanskih urah je vest o ropu v krajevnem poštnem uradu presenetila Rojančane. Nekaj minut pred zaprtjem je namreč v urad stopil mladenič in si prisvojil 700.000 lir, ni pa opazil na mizi mnogo denarja, za skupnih 11 milijonov lir. Ropar je bil toliko predrzen, da je z odkritim obrazom stopil pred uradnice, ki so brez težave posredovale karabinjerjem vse potrebne podatke za izdelavo »fotokita«. In prav ta podrobnost, na katero je mladenič pozabil, ga bo lahko kaj kmalu pogubila.

Dogodki so se odvijali nekoliko tako: okoli 14. ure, kasneje je ušla skupina poštne urada, 22-letna Giuseppeina Strongoli iz Lamezie Terme pri Catanzaru povedala, da je bila ura točno 13.57, je v poštni

urad v Ul. Barbariga 12 v Rojanu vstopil približno 26 let star mladenič, visok 170 cm, rnih kodrastih las, oblečen v dežni plašč svetle barve in v lepi italijanski dežal: »To je rop; dajte mi denar!«.

Sprva so ga vse štiri uradnice preglele začudeno pogledale, ker so domnevale, da gre za šalo. Tri so stale pri okencih, četrta pa je v notranjosti urada nekaj spravljala po mizi. Mladenič je tedaj potegnil iz žepa samokres in velel tet uradnic, naj se ne gane ter ponovno zahteval denar. Zagrozil je, da bo sicer streljal in šele tedaj so uradnice pobrale iz predalov večji del denarja — nekaj nad 700 tisoč lir — in ga izročile mladeniču, ki ga je stlačil v žep in jo nato urnih nog ucvrl proti rojanskim obokom.

Uradnice so takoj sprožile alarm in čez nekaj minut je bila na kraju ropa policija. Tri obhodnice so preiskale vso bližnjo okolico, a o roparju ni bilo nobenega sledu več. V Rojan so prispeli tudi načelnik Criminalpolia dr. Patania, podvostorja dr. Savastano in dr. Cozzi ter častnik letnega oddelka tržaške kvesture podpolkovnik Morandini. Na kraju samem pa ni bilo več kaj narediti, saj ropar ni pustil sledov.

Domnevalo, da ne gre za »epikonega« roparja potrjuje dejstvo, da se mladenič ni zavedel, da je bilo na mizi v notranjosti urada celih 11 milijonov lir, ter da je po vsej verjetnosti »delal sam, saj ni nihče opazil, da bi se oddaljal s kakim avtom ali da bi mu pri ropu kdorkoli pomagal. Vsekar je policija v sodelovanju s karabinjerji vzpostavila več cestnih blokov in zaslišala večjo skupino sumljivih oseb; preiskava pa ni obrodila nobenih sadov.

Preiskovalci povezujejo včerajšnji rop z vionom, do katerega je prišlo v sredo popoldne v stanovanju 72-letne Francesce Bratinich por. Dobriga na Korzu Italija 29. Ko se je ženska vrnila iz trgovine, je

GLASBENA MATICA — TRST

Sezona 1975-76

Prvi abonmajski koncert

JUTRI, 25. oktobra, ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

ORKESTER GLASBENE MATICE

Dirigent: Oskar Kjuder

Solist: Nora Janković, mezzosopran

Sprejeto: W. Gluck - Simfonija v G-duru

M. de Falla - Siete canciones populares españolas

G. Martucci - La canzone dei ricordi

Rezervacija in prodaja vstopnic in abonmajev v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 - tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 24. oktobra

RAFAEL, ELKO

Sonce vzhaja ob 6.33 in zatone ob 17.06. — Dolžina dneva 10.33. — Luna vzhaja ob 19.53 in zatone ob 10.33.

Jutri, SOBOTA, 25. oktobra

DARJA

VREME včeraj: Najvišja dnevna temperatura 17.4, najnižja 11, ob 19. uri 15.2 stopinje. Zračni tlak 1025 narska. Nebo jasno. Veter 15 km na uro severovzhodnik. Vlažnost 61 odstotna. Morje razgibano. Temperatura morja 17.3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 23. oktobra 1975 se je v Trstu rodil 7 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Cristofora Po. stogna, 72-letna Maria Pechiarich vd. Bolsi, 49-letni Fabrizio Pellizzola, 78-letni Alfredo Bacchelli, 77-letna Adelina Clerici, 87-letna Margherita Brecevic, 66-letni Carlo Serdi, 54-letni Emilio Paulin, 74-letna Viktorja Koluta por. De Lorenzi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(Od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, »All'Isola«, Ul. Ginnastica 6; Chiari, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(Od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRST - ULICA GARIBOLDI 10 - TEL. 418-4401

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar 680.—

Funt sterling 1410.—

Švicarski frank 236.—

Francoski frank 154.80

Nemška marka 263.60

Avstrijski šiling 37.20

Dinar: debeli 33.—

drobni 33.—

MENJALNICA

vseh tujih valut

GLASBENA MATICA - TRST

KONCERTNI ABONMA

Sezona 1975-76

Kulturni dom v Trstu

25. 10. 11.5: ORKESTER GLASBENE MATICE, dirigent Oskar Kjuder, solistka Nora Janković - mezzosopran — 7. 11. 1975: AKADEMSKI PEVSKI ZBOR BRANKO KRSMANOVIC iz Beograda, dirigent Bogdan Babic — 23. 11. 1975: RIKO LORENZ 12. 12. 1975: SIMFONICNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONJE, dirigent Anton Kolar, solistka Dubravka Tomc — klavir — 10. 1. 1976: ZAGREBSKI SOLISTI — 13. 2. 1976: VALIER DESPALJ - violončelo, Ivo Maček - klavir — 12. 3. 1976: ORKI TER GLASBENE MATICE, dirigent Oskar Kjuder, solist M. Pogačnik - violina — 26. 3. 1976: ACI BERTONCELJ, klavirski recital — 25. 4. 1976: SLOVENSKI KOMORNI ORKESTER, MLADINSKI PEVSKI ZBOR IZ MARIBORA, SLOVENSKI OKTET, OKTET GALLUS, dirigent Anton Nanut

Genjeno občinstvo opozarjamo, da bo zbor Branko Krsmanović nastopil 7. in ne 8. novembra kakor prvotno javljeno.

Cene abonmajev:
Parter redni 10.000 lir Balkon redni 8.000 lir
Parter znižani 8.000 lir Balkon znižani 6.000 lir
Mladinski in invalidski 3.000 lir
Vpis abonmajev v pisarni Glasbene matice, Ul. R. Manna 29 — tel. 418.605.

Več tisoč dragocenih nasvetov in zdravil iz ljudskega zdravilstva v knjigi

Dr. ALFRED VOGEL

LJUDSKI ZDRAVNIK

tisoč let / izkušenj za sto zdravil let

Tržaška knjigarna, Ul. sv. Franciška 20, tel. 732487

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU - Kulturni dom

V nedeljo, 26. t.m. ob 16. uri za abonma RED G - okoliški in v četrtek, 30. t.m. ob 20.30 za abonma RED E - mladinski v četrtek drama iz življenja berarjev v dveh delih A. Leskovca »DVA BREGOVA«.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

24. oktobra, ob 19.30 v Mariboru (Boština-kovo srečanje) s predstavo A. Leskovca »DVA BREGOVA«.

ROSETTI

V okviru »gledaliških srečanj« bo v mali dvorani gledališča jutri, 25. oktobra, ob 18. uri pod pokroviteljstvom Stalnega gledališča za Furlanijo-Juljsko krajino pogovor - recital »Dagli Zami a Sior Toder attraverso Pantalones«. Nastopila bosta Nico Pepe in Ada Prato.

VERDI

Pri gledališki blagajni (tel. 31948) še vedno sprejemajo prošnje za abonmaje za letošnje operno sezono. V nedeljo zapade rok za potrditev lanskih abonmajev. Po tem roku bodo nepotrdene abonmaje dodeli drugim prosilecem. Opera sezona 1975-76 se bo začela 11. novembra z gala predstavo »Otella«.

BALETNA ŠOLA SSG V TRSTU

Stalno slovensko gledališče vabi k vpisu v baletno šolo za sezono 1975-76. Po uspešnem zaključku lanske baletne vzgoje, nadaljujemo tudi letos to vabilo - v zvezi vzgoje naših otrok. Letos smo pritegnili k vodstvu prvega plesalca Opere in Baleta iz Ljubljane, koreografa in baletnega pedagoga, Janeza Mejaca. Z njim bo sodelovala Nada Krizmančičeva, ki je že lani uspešno zastavila delo v naši baletni šoli. V baletno šolo sprejemajo, poleg lanskeletnih učencev, kandidatke in kandidati od 6. leta starosti dalje.

Fouk se bo pričel v novembru. Vpisovanje bo do 31. oktobra na upravi SSG v Kulturnem domu ob delavnikih od 8. do 14. ure.

Mali oglasi

NUJNO iščemo resno in pošteno nakarico ali pomočnico za stalno zaposlitev: gostinja Pri studencu, Dolina pri Trstu, tel. 228-116.

FRIZERKO išče nujno Stalno slovensko gledališče. Telefonirati v uradnih urah 734-265.

Kino

Ariston 16.00 »Calore«. Barvni film. Joe Dallesandro, Sylvia Miles. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 15.30 »Una romantica donna inglese«. Glenda Jackson, Helmut Berger, Michael Caine.

Fenice 16.00 »A tutte le auto della polizia«. Barvni film. Igrata E. M. Salerno, G. Ferzetti. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 15.30 »Prigioniero della seconda strada«. Barvni film. Igrata: Jack Lemmon in Anne Bancroft.

Nazionale 15.30 »Beniamino«. Barvni film.

Gospodarsko društvo na Kontovelu slavi sto let naporov in uspehov

Brskajoč po starih zapiskih zvemo, da je bil pobudnik društva Jakob Štoka, da so začeli s skromnimi sredstvi, se krepko zadolžili pa se tudi opomogli

Iz knjig zapisnikov občnih zborov in odborovih sej od ustanovitve dalje je razvidna celotna zgodovina gospodarskega društva na Kontovelu.

Gospodarsko društvo na Kontovelu je bilo ustanovljeno 10. januarja 1900. V pravih piše, da je ime društva "Gospodarsko društvo na Kontovelu, r.z. z om. porostvom". Ustanovitelji so vsi s Kontovele. Pod pravili piše: Na Kontovelu, dne 10. januarja 1900 ter Franjo Klemenčič in dr. Edvard Slavnik lastnoročno podpisana kot prič za nepismene člane, ki so se podpisali. Odobritev pravil je izvršilo "Uradništvo c.k. Trgovinskega in pomorskega sodišča odd. III - Trst, dne 19. septembra 1900 - Bernethič".

Iz združeno - članske knjižnice in tudi iz zapisnikov je razvidno, da je delež znašal 20 kron in da je knjižnica leta 1900 tiskala tiskarno Edinost v Trstu. S tem je bilo uradno ustanovljeno Gospodarsko društvo. Na seji 26. septembra 1900 odbor sklene, da se vzame v najem hiša predsednika Jakoba Štoka proti plačilu 5 K od vsakega hektolitra prodanega vina. Razpiše se tudi mesto gostilničarja in sicer v tržaškem dnevniku Edinost.

Pobudnik in ustanovitelj Gospodarskega društva na Kontovelu je bil Jakob Štoka. Jakob Štoka se je rodil na Kontovelu dne 5. 7. 1867 v hiši pri Pljuhi, danes številka 89. Starši so obubožali in so kmalu umrli. Ostala sta sama z bratom Jožetom. Oba mlada dečka je posvojil trgovec Miha Ipavec, ki je imel trgovino na Kontovelu. Vojsko je odslužil v mornarici, kjer so spoznali njegovo priročno inteligenco in ga vabili, da nadaljuje službovanje v vojski. To

Društvena gostilna

da njega je vleklo na Kontovel, katera je želel zbuditi iz družbene mrtvila in uvrstiti med napredne, prebujene delovne vasi.

Po smrti trgovca Ipavca sta z bratom podedovala trgovčev premoženje. V teklu let je Jakob izplačal brata in tako postal sam gospodar. Brat pa je s prejetim denarjem sezidal stavbo, ki ji po domače pravimo «Ristorant».

Ze prej se je mladi Jaka lotil dela in priprave za ustanovitev kulturnih in gospodarskih društev na Kontovelu. Tako je leta 1889 ustanovil pevsko društvo Danica in le-

ta 1900 Gospodarsko društvo. V obeh društvih je bil prva leta Jakob Štoka duša vseh naporov in vsega dela, ki sta ga društvi opravljali. Kasneje se je radi dela preselil v Trst. Umril je 15. avgusta 1922.

Kot smo že zgoraj omenili, je bila prva redna seja 26. septembra 1900. Na drugi seji z dne 19. oktobra 1900 predsednik javi, da se je na razpis v Edinosti javil neki Kuštrin iz Trsta. Odbor pa povabi na sejo dosedanjega gostilničarja, ki je bil zaposlen pri Jaki Štoki in ga prosi, naj bi se nadalje vodil

gostilno, seveda za Gospodarsko društvo. Gostilničar privoli in tako je problem gostilničarja rešen. Nadalje odbor sklene, da se odpre gostilna 28. oktobra 1900 in se obenem prosi pevski zbor Danica, da priredi ples v društveni dvorani. Naslednji sklep se je, da se izobesi tabla z napisom «Društvena krčma».

Prvi redni občni zbor je bil 3. marca 1901. Občnega zbora se je udeležilo 45 članov - združnikov. Na tem občnem zboru je bil izvoljen naslednji upravni odbor:

Predsednik: Jakob Štoka
Podpredsednik: Anton Škerk
Tajnik: Jakob Cijak
Blagajnik: Josip Regent
Odborniki: Jakob Pertot
Jakob Starc
Tomaž Starc
Nadzorniki: Anton Škerk
Ivan Štoka
Andrej Daneu
Josip Starc
Martin Regent

Zelo važen sklep je bil sprejet na seji 27. 6. 1901. Na predlog predsednika Jakoba Štoka so vsi prisotni sklenili, da Gospodarsko društvo pristopi z enim deležem 200 kron k Društvu «Narodni dom» v Trstu.

Leta 1905 in sicer na velikonočni ponedeljek je bila slavnostna otvoritev velike dvorane. Na sporedu je bila Finžgarjeva ljudska igra v režiji Jakoba Štoka «Divji loveci».

Dne 13. avgusta 1905 je odbor Gospodarskega društva sklenil kupoprodajno pogodbo med lastnikom stavbe št. 152 Jaka Štoka za nakup posestva. Cena za nabavo je znašala 26.000 kron. Da bi moglo plačati, je društvo vzel posojilo in sicer 17.000 kron pri Mestni hranilnici in posojilnici v Ljubljani in 7.000 kron pri Zvezi slovenskih zagrad prav tako v Ljubljani. Pogodba je stopila v veljavo 1. januarja 1906. Glede odplačila dolga velja pripomniti, da je odbor o tem pogostoma razpravljal in nevarno je bilo, da pride društvo v stečaj. Zato so 30. junija 1912 sklenili izredni občni zbor. Na dnevnem redu je bila ena sama točka in sicer «pomnožitve deležne glavnice».

Na tem občnem zboru je blagajnik na kratko opisal dotodanje delovanje društva in sicer od tedaj, ko je odbor kupil sedanje prostore in se zelo zadolžil. Ker pa je moral odbor čimprej vrniti izposojeni denar, je sklenil, da predlaga na občnem zboru, da se člani obvezajo plačati po 4 nadaljnje deleže po 20 K pod pogojem, da se vplačana deležna glavnica porabi za odplačevanje dolgov. Predlog je bil soglasno sprejet. Toda pri terjatvi članov, da plačajo deleže, za katere so se bili obvezali na občnem zboru, ni šlo vse gladko. Nekateri so plačali, drugi so se brali. Da se je društvo ohranilo, je zaslugi tistih članov, ki so brez oklevanja plačali svoj delež in tako rešili društvo pred propadom. To da plačevanje dolgov se je vleklo še več let. Tako nasledimo iz zapisnikov odborovih sej, da je leta 1917 društvo še vedno svoje dolge pošiljalo Zvezi slovenskih zagrad v Ljubljani za krije dolgov.

Novembra 1918 sta člana odbora Simon Prašelj in blagajnik Anton Starč odšla v Ljubljano in pri Ljubljanski mestni hranilnici in posojilnici plačala zadnji obrok posojila.

MARJAN PERTOT
(Nadaljevanje sledi)

MAKSO ŠNUDERL OSEMDESETLETNIK

Borec za severne (in druge) meje

Pred dnevi je praznoval osemdesetletnico svojega rojstva prof. dr. Makso Šnuderl, akademik, nekdanji dekan in rektor ljubljanske univerze, nosilec partizanske spomenice 1941, avnojski nagajenec, častni doktor ljubljanske univerze in eden izmed partizanskih in vojskih arhitektov socialistične zakonodaje v Jugoslaviji.

Iz njegove biografije je razvidno, da se je jubilant rodil 13. oktobra 1895. leta v Rimskih Toplicah, maturiral je na klasični gimnaziji v Mariboru leta 1914, se je udeležil prve svetovne vojne, po njenem koncu pa se je pridružil Maistrovim borbem za severno mejo in se bojeval na Koroskem do konca leta 1919. Potem se je odločil za študij prava in bil leta 1941 postal član njegove vrhovne pravne. Med obema vojnoma je bil odvetnik v Mariboru, odkoder se je moral ob zlomu stare Jugoslavije leta 1941 zaradi gestapovske obsode umakniti v Ljubljano. Tu se je takoj vključil v Osvobodilno fronto in že junija 1941 postal član njenega Vrhovnega plenuma. To funkcijo je zavzel opravljal, saj je sodeloval pri oblikovanju izjav, sklepov odlokov in drugih aktov najvišjega organa OF, oziroma njenega izvršnega odbora. Posebej velja pri tem omeniti njegov delež pri oblikovanju temeljnih točk OF kot programskega izhodišča za osvobodilni boj in družbeno ureditev po osvoboditvi.

Septembra 1943. leta je jubilant odšel na osvobodeno ozemlje, kjer je kot pravni referent pri IOOF nadaljeval svoje delo pri pripravljanju odlokov, ki jih je sprejel zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju in SNOŠ na svojem prvem zasedanju v Črnomlju. Na kočevskem zboru je bil izvoljen za člana SNOŠ in za člana slovenske delegacije na II. zasedanju AVNOJ. Bil je predsednik komisije predsedstva SNOŠ za ugotavljanje zločinov okupatorja in njegovih pomagačev, od začetka 1945 pa predsednik državne komisije za vojno škodo v Beogradu.

Obiskal sem ga na njegovem domu, ko se je komaj poleglo slavlje ob njegovem življenjskem jubileju, ki se je zaključilo z razglasitvijo mojega sobesednika za častnega doktorja ljubljanske univerze. Sprejel me je doma, v svojem delovnem kabinetu, kjer je vse pričalo, da gre za prizadevnega znanstvenika in tudi pisatelja, ki se je tako s svojim povojnim pedagoškim delom kot tudi svojo literaturo trajno zapisal tako v zgodovino NOB, ljubljanske univerze, kot tudi slovenske književnosti.

Zgovornost, prisrčnost, neposrednost in ostrina duha, vse to me je presenečalo pri njem med našim dolгим razgovorom, ki se je nekako uradno začel z novinarskim intervjujem, končal pa s prijetnim kramljanjem o vsem in marsičem kot med stari znanjci pa čeprav sva se to pot prvič srečala.

Ko sem dr. Šnuderla najprej vprašal o njegovem političnem dozorevanju v mladih letih, mi je začel na dolgo in široko pripovedovati o svojih gimnazijskih letih, ko ga je v obmejnem in nemškotarskem avstro-ogorskem Mariboru prevzemal duh slovenskega nacionalizma, toda v najboljšem pomenu te besede.

«Začetki četrtstoletja sem začel aktivno posegati v takratno politično življenje. Pri vsem tem se tako jaz kot moji somišljeniki seveda sploh nismo zavedali vseh težav in zapletov, ki so kasneje sledili. Vendar moram reči, da

Makso Šnuderl

Vendar se mi to ni posrečilo, ker sem bil prej hud ranjen. Iz svojih vojni let lahko povem samo to, da sem prav v avstrijski vojski doživel vsa ponižanja in zaničevanja Slovencev in Slovanov, ki ga je kazala in izvajala nad nami avstrijska oficirska soldateska, kar je v meni še bolj utrjevalo nacionalno zavest, in odpor proti Avstriji.

«Na drugi strani pa nam je prva vojna tudi razbistnila vse naše mladeniške utopije in v Maribor sem se vrnil prav tisti dan, ko so v njem razvili naše zastave. Takrat je prevzel pobudo v svoje roke general Maister in pridružil sem se njegovim borbam ter ostal v bojih za severno slovensko mejo aktivno celo leto dni, to je do konca oktobra 1919. To obdobje sem počel, ko sem zbral potreben gradivo, tudi opisal v svoji knjigi Osvobodne meje, napisane že 1940. leta, izšla pa je še leta 1969. leta.

Sicer pa bi vam rad predvsem poudaril, da moramo to obdobje, zlasti danes pravilno vrednotiti in ceniti, še posebej pa vlogo generala Maistra, ki je bila usodna v bojih za slovenske severne meje in tudi za mesto Maribor. Zlasti danes, kar je to del naše nacionalne zgodovine, tesno povezan z nadaljnjim zgodovinskim razvojem slovenskega naroda in z njegovo najnovejšo zgodovino.

Dušan Jelenc
(Nadaljevanje na 6. strani)

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI

Bujska šola «Mate Balota» se preselila v novo stavbo

Razvoj šole traja že ves povojni čas - Bujski šolski center - Osnovna šola nosi ime po znanem pesniku in ima podružnice po vaseh

Pred desetimi dnevi je tajnik za šolstvo izvršnega sveta SR Hrvaške izročil namenu novo šolsko poslopje osnovne šole «Mate Balota» v Bujah. Gostje so si skupno s prebivalci Buj ogledali notranjost nove stavbe, kjer bodo sprejemali in osvajali svoje prvo znanje njihovi otroci, ki ne bodo več obiskovali šole v starem poslopju, v stari šoli, ki je v času Avstrije služila za sodišče in zaporo in kjer je toliko let zaradi pomanjkanja drugih, primernejših prostorov gostovala osnovna šola, ki nosi ime po znanem istrskem znanstveniku dr. Miji Mirkoviću, ki je kot pesnik znan kot Mate Balota.

Z novo stavbo je bil zaključen proces urbanizacije graja, na katerem so se do pred obilnima dvema desetletjema raztezali le oljni nasadi in še kaka njivica, nekdo davno pred tem, pa je tu bilo stara bujsko kopalskega, ki je po kapelici dobilo tudi ime Sveta Margareta. Danes bi ta grč, s kate-

rega je lep razgled na stare Buj, na gornjo Bujsčino, pa tudi na Umag vse dol tja do obale, zaslužilo novo, primernejše ime, saj je tu sedaj srednješolski center za vse Buj in Bujsčino, v njem pa pravkar omenjena nova osnovna šola.

Obilnih 25 let je trajal proces spreminjanja tega nekoč poraslega graja v sodoben šolski kompleks, ki ga vidimo že od daleč in ki s svojimi sodobnimi zgradbami predstavlja zanimivo protitež starim Bujam na sosednjem gričku. Prva šolska zgradba, ki so jo postavili na tem griču in jo izročili namenu 29. novembra 1950, je bila srednja šola «Vladimir Gortan», ki je kot šolska ustanova vse od 1946 leta bila gost najprej v prostori osnovne šole v Materadi, nato v prostorih stare železniške postaje v Bujah, končno v Dijskem domu in šele nato prišla v novo stavbo na griču Svete Margarete.

Gimnazija, ki nosi ime po istrskem junaku, je prva hrvaška gimnazija v Bujsčini. Čeprav je bila zgrajena v stilu, ki je značilen za nove javne gradnje v komaj osvobodjeni Istri, torej iz masivnega in grobo obdelanega kamna, je še danes impozantna. Z razvojem Buj in Bujsčine, še posebej z razvojem šolstva na tem področju, pa gimnazija ni več zadoščala in so leta 1970 prešli na organizacijo srednješolskega centra, kar je zahtevalo gradnjo nove moderne stavbe, v kateri ima sedež današnji srednješolski center v Bujah s hrvaško in italijansko srednjo šolo. Zaradi tega je na griču nastal malone impozanten šolski kompleks, kateremu se je sedaj pridružila nova stavba za osnovno šolo «Mate Balota», kar vse skupaj tvori zakroženo kompletno celoto, tako da na tem prostoru ni drugih stavb in moremo zato reči, da je grč Svete Margarete postal majhno šolsko mesto. S tem pa imajo Buj izredno srečo, ker so vse šole, skupno s športnimi igrišči, zbrane v enem delu mesta.

Na območju, ki ga danes pokriva mreža osnovne šole «Mate Balota», to se pravi področje, od koder prihajajo sedaj otroci v bujsko šolo, je bilo v preteklosti, še pred prvo svetovno vojno, več šol, in sicer po vaseh, koder je bil pouk v hrvaškem jeziku. Celo v vasi Brda na Momjanskem so imeli nekaj časa šolo v hrvaščini, le da je to bilo neke pred sto leti in je spomin na to šolo tako rekoč že uhasnil in ne le zbledel.

Prva vas, kjer se je kot po osvoboditvi začel pouk v hrvaščini, pa je bila vas Marušiči, kjer je bila najprej večerna šola, da bi se mlado prebivalstvo te vasi, ki je do tedaj obiskovalo le italijansko šolo, čimprej naučilo hrvaščine, bolje povedano, da bi se naučilo pravilne hrvaščine, kajti doma so jo dobili fašizma ljudje uporabljal hrvaški jezik. Iz tega izhaja, da je bila tista večerna šola v Marušiči, ki so jo ustanovili kot po osvoboditvi, neposredno in prvi prednik sedanje osnovne šole «Mate Balota» v Bujah, ki potemtakem

slavi letos, ko slavimo 30-letnico osvoboditve, tudi svojo 30-letnico. Mreža hrvaških osnovnih šol, je bila po osvoboditvi v tem delu Istre močno razširjena, rekli bi gost, saj so imeli šolo praktično v sleherni vasi. Zaradi depopulacije vasi pa je prišlo medtem do večjih sprememb in do reorganizacije osnovnega šolstva na vsem tem območju, tako da imamo danes nekakšno matično osnovno šolo, šolo «Mate Balota» v Bujah, ki ima celo vrsto področnih oddelkov za nižje razrede in naslednjih vseh: Kršete, Britonija, Krašica, Bele Zemlje, Gamboci, Kaštel, Momjan, Marušiči, Grožnjan in Triban.

Tridesetletnico osvoboditve in 30-letnico svojega obstoja in delovanja je bujska osnovna šola «Mate Balota» proslavila slovesno z odprtjem nove šolske stavbe v Bujah. Nova šolska stavba pa se, kot smo že rekli, odlično vključuje v ambient, v svoje okolje na griču, kjer je strnjeno vse, kar je povezano s šolo v Bujah.

T. F.

Davčna posvetovalnica

Davčne olajšave na nove gradnje ugašajo

Vsaka druga slovenska družina v Italiji razpolaga z lastno hišo ali z lastnim stanovanjem. Veliko je med našimi ljudmi tudi kandidatur za nakup ali izgradnjo nove družinske strehe. Statistika zadnjega ljudskega štetja potrjuje dejstvo, da so Slovenci v tem pogledu pred sodržavljani italijanske narodnosti. Poznavalci in ekonomisti zatrjujejo, da so investicije v bivališča za lastno uporabo, čeprav danes razmeroma zelo drage, še vedno med najbolj rentabilnimi.

Naravno je, da sprito razširjenosti nepremičninske lastnine prejemamo vrsto vprašanj in zahtev za pojasnila v zvezi z različnimi davčninami, ki so s tem povezane. O neposrednih prejemnikih davkov na dohodek fizičnih in juridičnih oseb smo že mnogo govorili, vendar se bomo k zadevi ob pravem času še povrnili. Danes se bomo zadržali pri posrednih davčninah in olajšavah, ki pridejo od izraza ob nepremičninskih dohodkih, s pripombo, da bomo o običnem davku INVIM, ki pesti prodajalce in dediče, in o davkih na dediščino temeljito in razčlenjeno spregovorili v prihodnjih pogovorih.

Se veljavne olajšave za nove gradnje pridejo v poštev pri ILOR, registrski taksi in IVA.

OLAJŠAVE ZA ILOR

Ze od leta 1949 je bila v veljavi z raznimi spremembami 25-letna

oprostitev zgradarinskega davka (imposta fabbricati) za nove gradnje. Oprostitev so imele namen pospeševati gradnje novih stanovanjskih objektov. Do davčne reforme je nepremičninski lastnik zidanih zgradb plačeval v obliki neposrednega davka pravkar omenjeno davčnino (namesto tako imenovane prejemniškega davka RM), popolnoma pa je bil v tem pogledu oproščen za dobo 25 let za nove gradnje. Z reformo je bila zgradbina ukinitvena in namesto nje so upeljali davek na dohodek fizičnih in pravnih oseb, ki se je prej plačeval v obliki dopolnilnega davka (complementary) ter davščino ILOR, v korist krajevnih ustanov.

Točne določbe zakona predvidevajo ob prehodu iz enega sistema v drugi naslednje:

1. Vse nove gradnje, ki so bile že oprejene zgradarino, bodo avtomatično deležne popolne oprostitve ILOR do zapadlosti stare olajšave. Od tedaj predpis, da se v običajni davčni prijavi navede ta oprostitve in njena zapadlost.

2. Zgradbe, ki so v gradnji, bodo prav tako uživale 25-letni ponust ILOR pod pogojem, da bodo dokončane in uporabne najkasneje do 31. decembra 1975.

Vse to pomeni, da bodo s 1. januarjem 1976 vse olajšave za ILOR Kdor pa ima objekte v zaključeni gradbeni fazi (vključeno zgradbena podjetja), se morajo truditi, da ne zamudijo roka 31. de-

cembra letos za dokončanje gradbenih del in za pridobitev vseljivosti (abitabilità). Olajšava ni brezpomenbna, saj pomeni danes oprostitve skoraj 15-odstotne davščine, ki se, kot rečeno, računa na katastrski dohodek nepremičnine. Ni seveda izključeno, čeprav malo verjetno, da bodo olajšave zaradi krize v gradbeništvu še podaljšale.

OLAJŠAVE ZA REGISTRSKO TAKSO

Od prepisu lastnine gradbenega zemljišča je imel kupec pravico do bistvenega popusta na registrski taksi, ki danes znaša normalno okoli 9 odstotkov na vrednost kupljene nepremičnine. Če je namreč kupec izjavil, da bo parcelo namenil stanovanjskim zgradbam, je plačal registrsko takso v obliki fiksne pristojbine 16.500 lir. Olajšava je že ugasnila za vse s prenosnimi pogodbami, ki so bile registrirane po 31. decembru 1973. Vendar je potrebno, da zainteresirani dogradijo stanovanjski objekt do 31. decembra 1976, ker mu bo samo tako finančna uprava potrdila veljavnost davčne ugodnosti.

Kakor za ILOR, vsaj za enkrat ni izglejalo, da bi obrnili ali podaljšali veljavnost zapadlih olajšav.

Takoj bomo pripomnili, da je prodaja stanovanj s strani gradbenih podjetij potrjena malenkostni fiksni registrski taksi, zato in namesto tega mora gradbenik zaračunati kupcu ustrezno davčnino IVA na prodajno ceno, kakor bomo v naslednjem poglavju razložili. Razume se, da so, nasprotno, prodaje med zasebnimi podvržene polni registrski taksi.

OLAJŠAVA IVA

Na stanovanjske objekte mora gradbeno podjetje naloziti ob prodaji v breme kupca ustrezni davek na dodatno vrednost - IVA. Alkivota je znašala do 9. julija lani 3 odstotke, od navedenega datuma dalje pa je 6 odstotkov. V prehodnih določilih je rečeno, da bo zdaj navedeni odstotek veljal za stanovanjske hiše, ki bodo dokončane do 31. decembra 1976. Pod istimi pogoji, t.j. za alkivoto 6 odst. bo do omenjenega roka dokončane objekte lahko gradbeni prodajal z isto alkivoto vse do 31. decembra 1977. Nato bo za vse prodaje pričela veljati normalna alkivota 12 odst.

Kot že rečeno, se IVA ob kupoprodaji nepremičnim med zasebniki ne pobira, kar jo nekako nadomestuje registrska taksa. Pripomniti je, da so omenjene alkivote in zadavne olajšave veljavne tudi za dela, ki jih graditelji hiše poverijo gradbenemu podjetju. Jasno je, da bo olajšava polnovredna alkivota v tem primeru ugasnila s 31. decembrom 1976.

Iz vsega tega, kar smo navedli, izhaja, da se bodo stanovanjski objekti podražili ne glede na ostale okoliščine (podražitev delovne sile in materiala) tudi zaradi prenehanja olajšav, o katerih je bil govor.

RADIO VELE VIZIJA

PETEK, 24. OKTOBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: Prigode z Julesom Vernom
12.55 Clovek in zemlja
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNİK in Danes v parlamentu
17.00 DNEVNİK
17.45 Program za mladino: Pustolovščina
18.15 Portret avtorja: ALFONSO GATTO
Danes bo Franco Simongini «obdelal» v tej rubriki italijanskega pesnika Alfonsa Gatta. Ta se je rodil 1909 v Salernu in spada med najbolj znane italijanske pesnike sedanje srednje generacije.
18.45 Poljudna znanost: MOTORJI
Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 DNEVNİK
20.40 Posebne reportaže TV dnevnika
KAKO SE ŠOLA SPREMENJA
Z današnjim nadaljevanjem se zaključijo anketa o šoli v Evropi. Tokrat bo na vrsti švedska šola, ki prav gotovo spada med najbolj sodobne šole. Na Švedskem šolska obveznost traja do 16. leta, toda 80 odst. prebivalcev nadaljuje šolanje do 19. leta starosti, s fakultetsko izobrazbo pa je na Švedskem nič manj kot 150 tisoč ljudi, to se pravi, da prideta po dva fakultetsko izobrazbeno državljana na sto prebivalcev. Pri teh takozvanih podatkih, ki govorijo o moderni šoli, pa vendar obstajajo tudi problemi zaradi nekašne «hiperprodukcije» šolanih ljudi. Dejstvo je namreč, da je na Švedskem, kadar je govor o brezposelnosti, največ brezposelnih med razumniki, oziroma med visoko kvalificiranimi ljudmi.
21.45 CANTO POPOLARE
Tretje nadaljevanje oddaje, ki jo vodi Lilian Terry, pri njej pa sodelujejo ansambel Nuova compagnia di canto popolare, Anna Laddo, Maria Matilde Espinosa, kvintet Cicci Santucci, Enzo Scoppa in tudi sama Lilian Terry
22.45 DNEVNİK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 Športni dnevnik
19.00 Planet dinozavrov
Paleontolog - detektiv preteklosti
19.35 Medved Napa - slikanica
20.00 Gora Rainer in tisočletni gozdovi - dokumentarec
20.30 DNEVNİK
21.00 Angleška komedija iz 18. stoletja: COSI' VA IL MONDO
Delo Williama Congreveja je prevedel Raoul Soderini, režiral pa ga je Sandro Sequi.
William Congreve je predstavnik najbolj prefinjenega angleškega gledališča tedanje dobe

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10, 10.00, 14.10 TV SOLA
17.25 Kuhinja pri violinskih ključu: Izrazni ples
O Pionirskem centru na Ljubljani se je zadnje čase govorilo in pisalo, ker tu pod eno streho delujejo različni krožki za otroke. V mislih imamo dramski, filmski, lutkarski, risarski, glasbeni krožek in tudi krožek za izrazni ples. Otroci iz nekaterih krajev omenjenih krožkov, so pod vodstvom prof. Andreje Cijud pripravili glasbeno - plesno zgodbo
17.55 Obzoriki
18.10 Tuja folklor: FRANCIA
V barvni oddaji francoskih lirčnih in poskočnih plesov bo TV posredovala naslednje: ples pastirjev iz časov Ivane Orleanske, ples s steklenicami, ples palic - ples fantov, poletni ples, ples v čast francoskih dvorov, ples duhov, ples klepetulj in pričkanja in še veliko drugih plesov

- 18.40 ARHITEKT AALTO
Danes je na sporedu drugo nadaljevanje o finskem arhitektu Alvaru Aaltu, ki je bil med začetniki in utemeljitelji «organ-ske arhitekture», kot so poimenovali njegove težnje v stavbarstvu ter v notranji opremiti. To se pravi, da so njegova dela ne le strogo funkcionalna glede na tehniko in koristnost, temveč tudi na človeško psihologijo. Arhitekt Aalto, ki je danes star nad 80 let, si je neprestano prizadeval, kako bi arhitekturo počlovečil.
19.10 Risanka
19.30 DNEVNİK
19.50 Tedenski notranjepolitični komentar
20.10 NA ZAVOJU REKE - celovečerni film
Anthony Mann je mojster filmske obrti, predvsem pa avtor odličnih vesternov, kot so «Kovinska zvezda», «Gola ostroga», «Prišel je iz Laramija» in še nekaterih. Tokrat s svojo priljubljeno ekipo predstavlja zgodbo pionirjev ameriškega zahoda, ki se pri naseljevanju širnih prostorov spopadejo z najrazličnejšimi nevarnostmi, predvsem s brezvestnimi prevaranti
22.15 DNEVNİK
22.25 Evropsko prvenstvo v odbojki

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.55 Otroški kotiček - risanke
20.15 DNEVNİK
20.30 Tajna operacija - celovečerni film
22.25 Dojmenski galsaji - narodna glasba
EVROPSKO PRVENSTVO V ODBOJKI - prenos iz Beograda

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Popolne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncertisti: naše dežele; 19.00 «Il guardiano del faro»; 19.10 Boris Pangerc; «Moški črnika polti»; 19.25 Jazz; 20.00 Sport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Vokalno-instrumentalni koncert: 21.30 Plesna glasba.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Folk glasba; 9.15 Ploščice; 10.00 Z nami je; 10.35 Prisluhnimo jim; 11.45 Pianist Williams in njegov orkester; 12.00, 12.45 in 13.35 Glasba po željah; 14.00 Tretja stran; 14.10 Ploščice; 15.00 Polke in valčki; 15.45 Poskočnice; 16.45 Ansambel Bardorfer; 17.00 Kulturna panorama; 17.10 Orkestralne melodije; 18.00 Taps pops; 18.35 Pevski zbor; 19.30 Pisana glasba; 20.45 Laha glasba; 21.35 Simfonistični koncert; 22.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Računajte s podporo družbe, še največ predstojnikov. Do ljubljene osebe bodite popustljivi.

ODBOJKA

NA EVROPSKEM PRVENSTVU V BEOGRADU

Jugoslovani odpravili še ČSSR SZ premagala svetovne prvake

Med ženskami Jugoslovanke po ogorčenem hoju odpravile italijansko vrsto

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Tudi drugi dan sklenega 9. evropskega odbojarskega prvenstva je bil porazen za italijanske barve. V prvem dopoldanskem srečanju so moški že drugič zaporedoma ostali praznih rok. To pot so jim stali na drugi strani mreže bivši svetovni prvaki iz Vzhodne Nemčije. Trener Anderlini je poslal na igrišče rezervno šestorko, ki sicer ni opravljala pričakovanih. Italijanski odbojkarji so od potovarili v Skopje z velikimi upanji, da se bodo uvrstili med šest najboljših šesterek v Evropi. Potem, ko se ti upi niso uresničili, so »az-zurri« v Beogradu zašli v hudo krizo, saj njihova igra v zadnjih dveh dneh to najbolj potrjuje. V preostalih dveh tekmah s Francijo in Belgijo pa je pričakovati nekoliko boljše igre in zmagi, kar bo Italiji omogočilo uvrstitev med prvo deseterico.

Dopoldan je bil v hali »Pionir« neposredni obračun med ženskima ekipama Jugoslavije in Italije. Tudi ta spopad je bil poln preobratov, zanimivih razpletov, kriz in napak na obeh straneh mreže. Italjanke so bile že na pragu zmage, toda potem, ko so bile v 4. setu pri stanju 13:10 v vodstvu, je prišlo do nestetih menjav in Jugoslovanke so potem izbojevale še pet potrebnih točk in tako tudi zmagale. »Plave« imajo tako možnost v tolažilni skupini osvojiti 2. mesto oziroma 8. na končni lestvici.

Hala »Pionir« je prinesla tudi v drugem večeru finalnega dela jugoslovanski vrsti zmago. To pot so morali pripoznati premog Jugoslovancov celo dvakratni svetovni prvaki iz Čehoslovake. Tudi ta spopad je trajal dolgi pet izjurišnih setov in prav v zaključnih posetih so bili Jugoslovani boljši, kar potrjuje o njihovi izjemno dobri pripravi. Po tej zmagi se domačinom odpirajo celo možnosti za osvojitve bronaste kolajne. Če bodo v soboto premagali še Bolgarijo, kar je tudi možno, pa jim ta uspeh ne bi smel uiti. Naj pomeni še to, da je bila današnja zmaga obenem tudi prva uradna zmaga jugoslovanskih odbojkarjev nad dvakratnimi svetovnimi prvaki iz Čehoslovake. Ta zmaga je še toliko bolj dragocena, ker so Jugoslovani od začetka drugega seta naprej igrali brez Bogoevskega, ki si je poškodoval oko.

V sredo zvečer je Sovjetska zveza odpravila še Poljsko in to razmeroma lahko, kar ji obenem daje možnost za osvojitve tretjega oziroma petega evropskega naslova. Najbolj zanimiva tekma sinočnjega večera je bila nedvomno med Bolgarijo in Čehoslovako. To srečanje so Bolgari po izredno lepi, zanimivi in učinkoviti igri zmagali s 3:0.

IZIDI VELIKEGA FINALA
ZRN - Nizozemska 3:0
Jugoslavija - Italija 3:2
Romunija - Belgija 3:0
LESTVICA: Romunija in Jugoslavija 6 točk, Italija, ZRN in Nizozemska 2, Belgija 0.

IZIDI VELIKEGA FINALA
Madžarska - Čehoslovaka 3:1
Bolgarija - Poljska 3:1
SZ - NDR 3:0
SZ - Poljska 3:2
LESTVICA: Sovjetska zv. in Madžarska 4, Poljska, Čehoslovaka, Bolgarija in NDR 2.

MOŠKI (tolazilna skupina)
Francija - Belgija 3:2
NDR - Italija 3:0
Nizozemska - Madžarska 3:2
LESTVICA: NDR in Nizozemska 6, Francija 4, Italija 2, Belgija in Madžarska 0.

IZIDI VELIKEGA FINALA
Jugoslavija - Čehoslovaka 3:2 (15:6, 11:15, 12:15, 15:9, 15:13)

Lestvica je zaenkrat neopolna, ker manjkata še dva izida. Pravkar je v teku tekma med Bolgarijo in Poljsko, potem pa se bosta srečali še Sovjetska zveza in Romunija.

LESTVICA: Sovjetska zveza in Jugoslavija 4, Poljska, Čehoslovaka in Bolgarija 2, Romunija brez točk.

G. Furlančič

KOSARKA

Tržačani odpoveda'i

Duco — Pall. Trieste 101:75 (44:33)

DUCO: Bertini 10, Dalla Costa 15, Corradin, Borghetto 12, Cartwright 27, Palumbo 2, Villata 23, Faccio 8, Buzzavo, Carretta.

PALL. TRIESTE: Forza 2, Jacuzo 6, Taylor 19, Meneghin 17, Oeser 14, Bubnich 4, Ciccotti 3, Millo 4, Pozzocco 6, Bassi.

SODNIKA: Cagnazzo in Bianchi iz Rima.

PROSTI METI: Duco 7:14, Pall-

canestro Trieste 5:10.

5 OSEBNIH NAPAK: Faccio.

Potem ko je odigrala izredno med-

tekno proti razmeroma šibkemu

nasprotniku, se Pallacanestro Tri-

este vrača domov praznih rok.

Duco ni namreč prikazal nobenih

izrednih vrlin in je trenutno na pr-

vem mestu lestvice bolj zaradi na-

ključja in sreče kot pa zaradi objek-

tivnih zaslug.

O tekmi bi veljalo povedati, da

so Tržačani zaigrali brez vsakršne

odločnosti: podobni so bili ekipi, ki

se je lani za las rešila izpada.

Gativno bi ocenili vse igralce, razen

Meneghela in delno Oeserja. Ostali

so popolnoma razočarali. Duco

je pokazal enostavne sheme, ki pa

sta jih American Cartwright in re-

prezentant Villata dobro izkoristila.

Marko

KOSARKA

1. ITALIJANSKA LIGA

Slavje Goričanov Videmčani poraženi

Še en neuspeh Tržačanov, tokrat z Ducom

V prvih italijanskih ligah je od

ekip iz naše dežele slavila le Pa-

triarca, ki je s stotico odpravila

FAG iz Neaplja.

A — 1 liga

Derbi kola v Bologni se je za-

ključil z zasluženim zmago Mobil-

girijskega, ki je premagal Sinudne

z devetimi točkami razlike. Bolog-

ničani so tako skupno z Brillom ob-

stali na dnu lestvice. Jellini (17),

Zanatta (21) in Meneghin (22) so bili

pri gostih najboljši. Pri domačinih

sta zadovoljila Serafini (26) in Ber-

tolotti (23).

Videmčani so gostovali pri držav-

nem prvaku in visoko izgubili. Mar-

zorati (21) in Meneghin (22) sta

z lahkoto razbila poslušljivo obram-

bo Sneidera. Pri Videmčanih se je

uveljavil American Fleischer (33),

dobro je zaigral tudi Milani (22).

Še naprej preseneča IBP iz Rima,

ki je tokrat slavil v Turinu. Varo-

vanci trenerja Bianchinija so pre-

magali Chinamartini s štirimi toč-

kami in so tako obdržali drugo me-

sto na lestvici.

Še en spodrsrlaj Mobilquattro,

Jura (34) ni zadostoval. Zmagal je

Brill in tako osvojil prvi par točk

v tem prvenstvu.

Izidi 6. kola

Brill — Mobilquattro 112:93

Forst — Sneidero 113:83

Cinzano — Jolly 107:97

Brina — Sapor 68:63

Sinudne — Mobilgiri 85:94

Chinamartini — IBP Rim 62:66

LESTVICA

Forst — Cani 12, Mobilgiri Vares

je in IBP Rim 10, Jollycolombani

Foril 8, Cinzano Milan in Sapor

Siena 8, Sneidero Videm, Brina Ri-

ti in Chinamartini Turin 4, Sinudne

Bologna in Brill Cagliari 2.

Prihodnje kolo (26.10.)

Mobilquattro — Sneidero, Brill

Brina, Mobilgiri — Cinzano, Jolly

Forst, IBP — Sinudne, Sapor — Chi-

namartini.

A — 2 liga

Goričani so navdušili. Tržačani

pa so povsem razočarali. Varovanci

trenerja Marinija so tako zadržali

na predzadnje mesto na lestvici,

Goričani pa so se povzpeli na peto

mesto

Največje presenečenje v tem kolu

pa predstavlja zmaga Scavolinija v

Brescia, kjer je premagal Pintinox,

ki je bil do srede lider lestvice.

Izidi 6. kola

Pintinox — Scavolini 73:78

Juve Caserta — Brindisi 72:68

Duco — Pall. Trieste 101:75

Patriarca — FAG 106:68

Lazio — Alco 64:71

Ausonia — Canon 67:82

LESTVICA

Canon Benetke in Duco Mestre 10

Alco Bologna in Pintinox Brescia 8,

Patriarca Goria, Juventus Caserta

in FAG Neapeli 6, Ausonia Genova,

Libertas Brindisi, Lazio Rim in Pal-

lacanestro Trieste 4, Scavolini Pe-

saro 2.

Prihodnje kolo (26.10.)

Patriarca — Lazio, Pallacanestro

Trieste — FAG Neapeli, Alco — Pin-

tinox, Brindisi — Duco, Canon — Ju-

ve Caserta, Scavolini — Ausonia.

Bor in Kontovel A

in finalu

Včeraj je bil na »Kontovelu« košar-

ski turnir, ki so ga priredili v

okviru proslav 75-letnice domačega

Gospodarskega društva.

Zal, se turnirja ni udeležila eki-

pa Fructala iz Ajdovšnice, tako da

je morala zamenjati druga Kon-

tovelova ekipa.

IZIDA

Bor — Kontovel B 66:64

Kontovel A — Polet 59:44

Danes bosta na sporedu finalni

tekmi. Ob 18. uri se bosta za 2.

mesto pomerila Polet in Kontovel

B. ob 19.30 pa bo na sporedu sre-

čanje za 1. mesto med Kontovelom

A in Borom.

Bor nastopa letos tudi v prvenstvu »Pionir«. Naši košarkarji so v nedeljo izgubili proti močnemu Flaminiju le po enem podaljšku (71:76). Na sliki Borovi košarkarji; zgoraj: Kerpan, Race, Mesesnel, Slobec, Furlan, Udovč, Pegan in trener Košuta; spodaj: Dovgan, Trevisan, Mazzucca, Gombac, Koren in Candiani

SMUČANJE

ZA NAŠE LJUBITELJE BELEGA ŠPORTA

VRSTA KORISTNIH POBUD PRED ZAČETKOM SEZONE

SPDT začena novo smučarsko sezono s predavanji, tečaji, projekcijami, sejmom smučarske opreme itd.

Vsako leto ob tem času se smučarska društva pripravljajo na biljočo se zimsko sezono. Tudi v vrstah smučarskega odseka SPDT se mrzlično pripravljajo, da bi do bro organizirali vse potrebne dejavnosti v letošnji sezoni. V zadnjih letih so slabe snežne razmere ovirale načrtno delovanje. Letos pa zadržujejo nekateri vremenoslovci, da bo pozimi kar dovolj snega. Upamo, da se bodo njihova predvidevanja uresničila in da bodo vili nova upanja tistim razočaranim smučarjem, ki so zaradi pomanjkanja snega, vrgli »smuč v koruzo«. Poleg tega pa še druga prijetna novica: prenehala je stavka voznikov avtobusov, ki lani ob nedeljah niso vozili. Kakor kaže, letos ne bo nikakršnih ovir pri prevozi.

Smučarski odsek SPDT je za leto pripravil pester program delovanja, upoštevajoč dejstvo, da morajo biti smučanje dostopno vsem. Vsekakor pa to ne sme zastopljati kakovostnega programa, temveč navdušiti stare in »hove« smučarje. V soboto, 25. t.m. ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani predaval trener smučarskega odseka Rasto Furlan. Tema predavanja bo »Koristi zimskega športa«. Načelnica smučarskega odseka Selma Micheluzzi pa bo obrazložila program za letošnje sezono. Med drugim bo trener zbral naročila za nakup smučarji pri znani tovarni ELAN. S seboj bo imel katalog smuči ELAN, za tiste, ki nimajo povsem jasnih

pojmov, kakšno vrsto smuča bi nabavili. Dajal bo tudi nasvete za pravilno izbiro. Cena posameznih modelov bo odvisna od vrste smuča, ki si jih bo kupec izbral. Vsekar bo organizirali vse potrebne dejavnosti v letošnji sezoni. V zadnjih letih so slabe snežne razmere ovirale načrtno delovanje. Letos pa zadržujejo nekateri vremenoslovci, da bo pozimi kar dovolj snega. Upamo, da se bodo njihova predvidevanja uresničila in da bodo vili nova upanja tistim razočaranim smučarjem, ki so zaradi pomanjkanja snega, vrgli »smuč v koruzo«. Poleg tega pa še druga prijetna novica: prenehala je stavka voznikov avtobusov, ki lani ob nedeljah niso vozili. Kakor kaže, letos ne bo nikakršnih ovir pri prevozi.

Smučarski odsek SPDT je za leto pripravil pester program delovanja, upoštevajoč dejstvo, da morajo biti smučanje dostopno vsem. Vsekakor pa to ne sme zastopljati kakovostnega programa, temveč navdušiti stare in »hove« smučarje. V soboto, 25. t.m. ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani predaval trener smučarskega odseka Rasto Furlan. Tema predavanja bo »Koristi zimskega športa«. Načelnica smučarskega odseka Selma Micheluzzi pa bo obrazložila program za letošnje sezono. Med drugim bo trener zbral naročila za nakup smučarji pri znani tovarni ELAN. S seboj bo imel katalog smuči ELAN, za tiste, ki nimajo povsem jasnih

Za zaključek sobotnega večera bosta na sporedu dva filma: »Na očaku Julijev« in »Trening na snegu«.

Igor Kuret

BOKS

V MUŠJI KATEGORIJI

Elio Cotena

evropski prvak

CEPALU, 23. — Neapeljski boksar Elio Cotena je osvojil naslov evropskega boksarskega prvaka v muški kategoriji, s tem da je po 12 krogih premagal Francoza Michela Lefebvra. Francoski boksar je namreč v 12. krogu odstopil.

Srečanje je bilo agonistično izredno veljavno, saj sta si boksarja zadajala hude in težke udarce.

Po končanem dvoboju sta boksarja dala naslednji izjavi.

Cotena: »Nasprotnik me je večkrat udarjal z glavo. Mislim, da sem zaslužen zmagal. Sedaj pa bom skušal osvojiti svetovni naslov, kar pa bo izredno težko.«

Lefebvre: »Porazen sem bil zgolj zaradi neizkušenosti. Doslej sem kot poklicni boksar opravil le 19 dvobojev.«

MILAN, 23. — Danes se bosta v Milanu spoprijela za italijanski naslov teške kategorije sedanji prvak Lorenzo Zanon in Dante Cané.

ATLETIKA

V KRAGUJEVCU

Celjan Lisec drugi

KRAGUJEVAC, 23. — V teku po kragujevskih ulicah (5.000 m) je zmagal Stevan Vujović, ki je slavil tudi na beograjski manifestaciji v okviru proslav 30-letnice osvoboditve. Vujović je pretekel progo v 15'4". Stalno pa ga je ogrožal Celjan Stanko Lisec, ki je prišel na cilj le z devetimi sekundami za-mude.

V teku na 1.000 m so se pomerile tudi ženske. Zmagala je Zora Tometič iz Čuprije (3'22"4).

NARASČAJNIKI

Libertas — Bor

Drvi bo v telovadnici v Ul. Caravaggio anticipirana tekma narasčajnikov med Libertasom iz Trsta in Borom. Srečanje se bo pričelo ob 19. uri.

Posnetek s slovenskega derbija v Bazovici med domačo Zarjo in Vesno. Končni izid 1:1

Dušan Željznov

Maj v deželi Sovjetov

ONKRAJ KAVKAZA 2.

Globeke soteske, polne naglih rek, drugujejo z znojnimi stepami, poraslimi s pelinom in travo. Zelena preproga alpskih lovov se prepleta z dremajočimi gozdovi, gozdovi pa s plodnimi dolinami.

Raznovrstnost naravnih pogojev v Gruziji ustvarjajo gore. Več kot osemdeset odstotkov gruzinskega ozemlja zavzemajo gorski hrsti in planine. Zapleteni relief površine in njena »večnadstropnost« nenehno ustvarjata drugačne podobe: za slehernim gorskim pobočjem leži nov, svojevrsten gorski hrbet s svojo krajino in mikroklimo, posebnostjo gospodarstva in načinom vsakdanjega življenja.

Relief dežele je v temelju razdeljen na tri območja, ki se razprostirajo v širinski smeri. Na severnem robu se dviga glavni kavkaški hrbet (Kavkasioni), na južnem hrbet Malega Kavkaza. Oba združuje Liški hrbet (Surski), ki se vleče s severa proti jugu in deli Gruzijo na dva dela — na zahodno in vzhodno Gruzijo. Med Velikim in Malim Kavkazom leži nizinsko območje med gorami, ki prehaja v ravnino. Nizine in ravnine tvorijo samo

kakih dvajset odstotkov celotne površine republike. Več kot deset vrhov gruzinskega Kavkaza je višjih od najvišje evropske gore Montblanca. S svojo višino se odlikujejo

Gruzinka v narodni noši, v ozadju Kavkaz

Šara (5201 m), Džangitau (5049 m), Kazbek (5047), Pik Rustaveli (4960 m), Tetnuld (4852 m), Ušba (4710 m), Tihentun (4611 m), Pasismta (3787 m), Cauhi (3689 m) in Bolšoj Borbalo (3294 m). V osrednjem predelu Velikega Kavkaza, med Kazbekom in Elbrusom, ležijo najštevilnejši ledeniki. Med njimi prevladujejo tako imenovani alpski tipi ledenikov. Ledeniki se spuščajo v dolino rek in so pogosto tudi njihov izvir. Na območju reke Ingure je kar 175 ledenikov. Največji in najlepši med njimi so Lezhirski ledenik (38,5 kv.km), Tivberski (43,1 kv.km) in Canerski ledenik (39,7 kv.km). Iz daljave so videti ti ledeniki

